

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Maj 2020

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**energibesparelser
i staten**

Opfølgning i sagen om energibesparelser i staten (beretning nr. 20/2015)

24. april 2020

RN 707/20

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om energibesparelser i staten, som blev indledt med en beretning i 2016. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 17. oktober 2016.

Konklusion

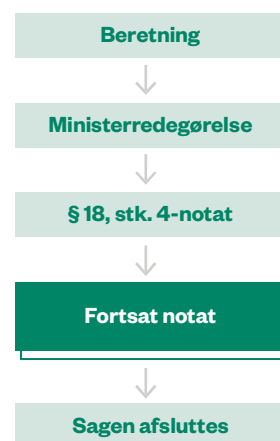
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har foretaget en række tiltag for at understøtte de øvrige ministeriers energispareindsats. Ministeriet har opdateret cirkulæret om energieffektivisering i statens institutioner og i den forbindelse tilpasset nationale regler til EU-regler. I det nye cirkulære er der bl.a. indsat et nyt bindende delmål for energibesparelser i bygninger, som ejes og benyttes af den statslige forvaltning, dvs. departementer, styrelser o.l. Derudover har Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet foretaget kvalitetssikringer af de øvrige ministeriers datagrundlag og indberetninger af energiforbrug.

Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet, som er de 2 mest energiforbrugende ministerier, har anvendt det etablerede datagrundlag til styringen af energispareindsatsen og har taget initiativer til styrke de selvejende institutioners energispareindsats. Bygningsstyrelsen har opdateret energimærkerne for statsejendomme i overensstemmelse med reglerne for energimærkning. Derudover har Bygningsstyrelsen etableret et grundlag for prioritering, der kan understøtte det løbende arbejde med at gennemføre rentable energibesparelserprojekter i statsejendomme.

Samlet set har staten reduceret sit energiforbrug med 10,9 % i perioden 2006-2018, hvilket er en fremgang siden afgivelsen af beretningen om energibesparelser i staten, hvori det fremgik, at staten kun havde reduceret sit forbrug med 2,3 % i perioden 2006-2014. En del af fremgangen skyldes dog en validering af data, som har betydet, at energiforbruget for baselineåret 2006 er opjusteret.

Rigsrevisionen finder initiativerne tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har fulgt op på midtvejsevalueringen af ministeriernes energispareindsats og har afledt heraf iværksat en række tiltag, der understøtter de øvrige ministeriers energispareindsats.
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har tilpasset de nationale regler i henhold til EU-reglerne, i forbindelse med at de har opdateret cirkulæret om energieffektivisering i statens institutioner.
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kvalitetssikrer løbende de øvrige ministeriers datagrundlag, og forud for de årlige indberetninger til Folketinget foretager Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet en afsluttende kvalitetssikring.
- Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet anvender datagrundlaget i styringen af energispareindsatsen og har taget initiativer til at styrke energispareindsatsen i de selvejende institutioner, bl.a. gennem konferencer og anden form for videndeling.
- Bygningsstyrelsen har opdateret energimærkerne for statsejendomme, således at styrelsen har sikret overholdelse af reglerne for energimærkning.
- Bygningsstyrelsen har etableret et grundlag for prioritering, der kan understøtte det løbende arbejde med at gennemføre rentable energibesparelserprojekter i statsejendomme.
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har på baggrund af dialog med Europa-Kommissionen og de øvrige ministerier besluttet at tage højde for ændringer i aktivitetsniveauet, når udviklingen i energieffektiviteten opgøres til Europa-Kommissionen.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i juni 2016 en beretning om energibesparelser i staten. Beretningen handlede om statens indsats for at styrke energispareindsatsen i statslige institutioner. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om staten i tilstrækkelig grad havde sikret en styrket energispareindsats i statslige institutioner i perioden 2009-2016. Undersøgelsen omfattede Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, som er ressortansvarligt ministerium for cirkulæret for energieffektivisering i statens institutioner, og de 3 mest energiforbrugende ministerier: Uddannelses- og Forskningsministeriet, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og Forsvarsministeriet. Undersøgelsen omfattede desuden de 2 største statslige bygningsejere: Bygningsstyrelsen og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Undersøgelsen viste, at staten endnu ikke i tilstrækkelig grad havde sikret en styrket energispareindsats i statslige institutioner, og at der var en betydelig risiko for, at staten ikke nåede målet om en reduktion i statens energiforbrug på 14 % i 2020.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det meget utilfredsstillende, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet ikke havde sikret en ramme, der understøttede ministeriernes energispareindsats. Statsrevisorerne fandt det heller ikke tilfredsstillende, at de 2 mest energiforbrugende ministerier (Uddannelses- og Forskningsministeriet og Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling) først i 2015 indledte arbejdet med at styrke energispareindsatsen i institutionerne.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Opfølgningspunkt	Status
1. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med opfølgning på midtvejsevalueringen af ministeriernes energisparsindsats, herunder behovet for tilpasning af de nationale regler i henhold til EU-reglerne.	Behandles i dette notat sammen med pkt. 2.
2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at bidrage til at kvalitetssikre de øvrige ministeriers datagrundlag og arbejdet med at sikre, at de årlige indberetninger til Folketinget om udviklingen i statens energiforbrug er så retvisende som muligt.	Behandles i dette notat sammen med pkt. 1.
3. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings og Uddannelses- og Forskningsministeriets arbejde med at anvende det etablerede datagrundlag og styrke energisparsindsatsen i de selvejende institutioner.	Behandles i dette notat.
4. Forsvarsministeriets arbejde med at anvende det etablerede datagrundlag og styrke energisparsindsatsen.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 17. oktober 2016.
5. Bygningsstyrelsens tiltag for at sikre overholdelse af reglerne for energimærkning.	Behandles i dette notat sammen med pkt. 6.
6. Bygningsstyrelsens arbejde med at gennemføre rentable energibesparelserprojekter.	Behandles i dette notat sammen med pkt. 5.
7. Forsvarsministeriets indsats for at realisere det uudnyttede potentiale for energibesparelser i ministeriets bygninger.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 17. oktober 2016.
8. Resultaterne af Energistyrelsens og ministeriernes drøftelser om aktivitetsbestemte målsætninger.	Behandles i dette notat.

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Ministeriernes initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende de igangsatte initiativer i forhold til de udestående opfølgningspunkter fra Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet nu Klima-, Energi og Forsyningsministeriet, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling nu Børne- og Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Transport- og Bygningsministeriet nu Transport- og Boligministeriet.

Rigsrevisionen har siden afgivelsen af notat til statsrevisorerne af 17. oktober 2016, fulgt området gennem et møde, brevveksling og indhentning af dokumentation. Vi har særligt afventet, at det nye cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner trådte i kraft, hvilket det gjorde i januar 2020.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets understøttelse af ministeriernes energispareindsats

7. Statsrevisorerne bemærkede, at de fandt det meget utilfredsstillende, at Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet ikke havde sikret en ramme, der understøttede ministeriernes energispareindsats.

Statsrevisorerne kritiserede desuden, at Energistyrelsens cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner ikke i tilstrækkelig grad havde støttet ministerierne i arbejdet med energispareindsatsen, at det dengang var usikkert, om styrelsens fortolkning af EU-direktivet var korrekt, og at styrelsen først i 2014 tog initiativ til at kvalitetssikre data og løse problemerne med at fastlægge forbruget i basisåret 2006. De årlige oplysninger til Folketinget om udviklingen i statens energiforbrug havde således været forbundet med stor usikkerhed.

8. Det fremgik af ministerredøgørelsen, at klima, energi-, og forsyningsministeren havde bedt Energistyrelsen om at undersøge, hvordan der kunne sikres fuld efterlevelse af Danmarks EU-forpligtelser på området, og at dette ville indgå i opfølgningen på midtvejsevalueringen og i den forventede revision af rammerne for ministeriernes energispareindsats, hvis der var behov for ændring af de nationale regler.

Klima-, energi-, og forsyningsministeren oplyste også, at Klima-, Energi og Forsyningsministeriet havde taget initiativ til at finde løsninger på problemerne med datakvaliteten. Ministeren oplyste, at ministeren ville bede Energistyrelsen om også fremadrettet at have fokus på datakvaliteten, herunder at tage initiativ til at hjælpe ministerierne med at sikre data.

Opfølgning på midtvejsevaluering og tilpasning af nationale regler til EU-regler

9. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet fik i 2016 udarbejdet en midtvejsevaluering af ministeriernes energispareindsats. Evalueringen viste, at flere ministerier allerede i 2016 havde opnået målsætningen om en energibesparelse på 14 %, men at de 2 mest energiforbrugende ministerier (Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet) havde udfordringer med at nedbringe energiforbruget i de selvejende institutioner og dermed svært ved at nå energisparemålet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har oplyst, at ministeriet på baggrund af Rigsrevisionens beretning om energibesparelser i staten og midtvejsevalueringen har afholdt møder med repræsentanter fra alle ministerier. Møderne mundede ud i nogle konkrete anbefalinger. Det blev bl.a. fremhævet, at der var behov for yderligere understøttende eller koordinerende tiltag med mere fokus på videndeling og inspiration, og at baseline i det nye cirkulære skulle rykkes til 2013 med henblik på at sikre overensstemmelse med energisparekravet i Energieffektivitetsdirektivet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har som led i opfølgning på midtvejsevalueringen imødekommet anbefalingen om at igangsætte yderligere tiltag med fokus på videndeling og inspiration. Ministeriet har for eksempel etableret et udvalg med energiansvarlige kontaktpersoner fra ministerierne, der mødes og udveksler erfaringer med at reducere energiforbruget. I 2018 gennemførte ministeriet desuden en opdatering af 2 vejledninger om energiledelse. Derudover er der udarbejdet en række vejledninger og videoer, der indeholder anvisninger til, hvordan ministerierne indberetter oplysninger til databasen om offentligt energiforbrug. Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet oplyser, at det aktuelt planlægger yderligere understøttende tiltag, herunder et inspirationskatalog og casesamlinger målrettet arbejdet med at realisere energibesparelser i offentlige bygninger, herunder i staten.

Klima-, Energi og Forsyningsministeriet har derudover opdateret cirkulæret om energieffektivisering i statens institutioner og en tilhørende vejledning, bl.a. med henblik på at tilpasse nationale regler til EU-regler. Cirkulæret trådte i kraft i januar 2020. Vores gennemgang af cirkulæret og vejledningen viser, at ministeriet har fastsat et nyt bindende delmål til gennemførelse af forpligtelserne i energieffektivitetsdirektivet vedrørende energibesparelser i statsforvaltningen. I overensstemmelse med anbefalingerne oven på midtvejsevalueringen har dette delmål, ligesom direktivet, baseline i 2013. Det tidligere krav om, at hvert ministeriområde skal reducere sit energiforbrug med mindst 14 % i 2020 set i forhold til energiforbruget i 2006 er videreført i cirkulæret som et nationalt krav.

Vores gennemgang viser desuden, at beregningen af det nye delmål baseres på en mindre del af de statslige institutioners bygningsmasse, idet det direktivforpligtende energisparemål er afgrænset til bygninger, der ejes og benyttes af den statslige forvaltning. Selvejende virksomheder som fx uddannelsesinstitutioner er således ikke omfattet af det nye delmål, men er fortsat omfattet af energisparemålet på 14 %.

Kvalitetssikring af de øvrige ministeriers datagrundlag

10. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har iværksat en fast procedure, der sikrer, at de øvrige ministeriers datagrundlag løbende kvalitetssikres. Forud for den årlige afrapportering til Folketinget om udviklingen i statens energiforbrug foretager ministeriet desuden en afsluttende kvalitetssikring af data.

I den seneste afrapportering til Folketinget om statens energiforbrug fremgik det, at staten samlet set havde reduceret sit energiforbrug med 10,9 % i perioden 2006-2018. Det er en betydelig fremgang siden afgivelsen af beretningen om Energibesparelser i staten, hvor det fremgik, at staten havde reduceret energiforbruget med 2,3 % i perioden 2006-2014. En del af fremgangen skyldes en validering af data, som har betydet, at energiforbruget for baselineåret 2006 er opjusteret. Trods fremgangen vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i afrapporteringen til Folketinget, at det kan blive svært at nå den vejledende målsætning om, at staten skal spare 14 % af energiforbruget i perioden 2006-2020.

11. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har fulgt op på midtvejsevalueringen af ministeriernes energispareindsats og afledt heraf har iværksat en række tiltag, der understøtter de øvrige ministeriers energispareindsats. Rigsrevisionen konstaterer, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har tilpasset de nationale regler i henhold til EU-reglerne, i forbindelse med at de har opdateret cirkulæret om energieffektivisering i statens institutioner.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet løbende kvalitetssikrer de øvrige ministeriers datagrundlag, og at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet forud for de årlige indberetninger til Folketinget foretager en afsluttende kvalitetssikring.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at disse dele af sagen kan afsluttes.

De mest energiforbrugende ministeriers styring af energispareindsatsen

12. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det ikke tilfredsstillende, at de 2 mest energiforbrugende ministerier (Uddannelses- og Forskningsministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet) først i 2015 indledte arbejdet med at styrke energispareindsatsen i institutionerne.

13. Det fremgik af beretningen, at de 2 mest energiforbrugende ministerier ikke havde haft en tilstrækkelig styring af energispareindsatsen, og at ministerierne ikke havde haft et overblik over indsatsen i de selvejende institutioner på ministerområderne. Beretningen viste, at de 2 ministerier først i 2015 fik etableret et styringsrelevant datagrundlag. Uddannelses- og Forskningsministeriet var i 2016 begyndt at anvende datagrundlaget i arbejdet med at reducere energiforbruget, mens Børne- og Undervisningsministeriet endnu ikke var begyndt at anvende datagrundlaget.

Børne- og Undervisningsministeriet

14. Det fremgik af ministerredøgørelsen, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (herefter STUK) som opfølgning på Rigsrevisionens beretning havde fastsat en strategi, der lagde vægt på en øget vejledningsindsats for derigennem at understøtte de selvejende institutioners energispareindsats. Børne- og Undervisningsministeren oplyste desuden, at STUK fremadrettet ville fokusere på at analysere institutionernes energiforbrugsdata med henblik på at vurdere, om der måtte være behov for at etablere yderligere tiltag.

15. Vores gennemgang viser, at Børne- og Undervisningsministeriet har øget sin vejlednings- og videndelingsindsats. Ministeriet har afholdt 2 energikonferencer i samarbejde med Undervisnings- og Forskningsministeriet i henholdsvis 2016 og 2018. STUK har oprettet en side om energieffektivisering på ministeriets hjemmeside, hvor de statsfinansierede selvejende institutioner kan læse om regelgrundlaget og finde inspiration til energieffektiviseringstiltag, som andre institutioner har iværksat. STUK indsamler desuden oplysninger om samtlige institutioners energibesparende tiltag, herunder hvilke overvejelser udviklingen i institutionens energiforbrug har givet anledning til, og om institutionen har konkrete handlingsplaner for, hvordan de vil bidrage til opnåelsen af energisparemålet mv.

I 2019 gennemførte STUK et tematisk økonomisk tilsyn, bl.a. med henblik på at belyse de erhvervsrettede institutioners fokus på energieffektivisering. STUK havde udvalgt 29 institutioner, svarende til 35 %. Det etablerede datagrundlag for energispareindsatsen blev anvendt af STUK til at udvælge de institutioner, som sandsynligvis gjorde mindst i forhold til bygningsvedligehold og energieffektivisering. På baggrund af tilsynet konkluderede STUK bl.a., at nogle institutioner ikke efterlevede kravet om gyldig energimærkning, at institutionernes bestyrelser i mange tilfælde ikke havde strategisk fokus på energieffektiviseringer, og at alle institutioner trods manglende strategisk fokus gennemførte energibesparende tiltag.

Tilsynet har givet anledning til, at STUK har udstedt påbud til de institutioner, der ikke efterlevede kravet om energimærkning. Derudover har tilsynet ført til en styrkelse af vejledningsindsatsen om energieffektivisering, idet STUK har udsendt et hyrdebrev til alle regulerede institutioner med resultaterne af den tematiske tilsynsundersøgelser og en opsummering af de gældende regler på området. Endelig har STUK på baggrund af tilsynets konklusioner udarbejdet konkrete anbefalinger til, hvordan ministeriet kan styrke institutionernes strategiske fokus på energieffektivisering.

Vores gennemgang af STUKs kvalitetssikring af det indberettede energiforbrug viser, at Børne- og Undervisningsministeriet løbende har arbejdet med at etablere et validt datagrundlag. På den baggrund er det STUKs vurdering, at flest mulige indberetningsfejl er blevet udbedret, og at der nu eksisterer et styringsrelevant datagrundlag.

16. Det fremgik af den seneste afrapportering til Folketinget om statens energiforbrug, at Børne- og Undervisningsministeriet inklusive de selvejende institutioner havde reduceret sit energiforbrug med 8 % i perioden 2006-2018. Det er en betydelig fremgang siden afgivelsen af beretningen, hvor det fremgik, at ministeriet havde øget sit energiforbrug med 6 % i perioden 2006-2014. En del af fremgangen skyldes dog en validering af data, som har betydet, at ministeriets energiforbrug for baselineåret 2006 er opjusteret.

Uddannelses- og Forskningsministeriet

17. Uddannelses- og forskningsministeren oplyste i ministerredøgørelsen, at det havde været afgørende at få etableret et godt datagrundlag for dermed at opnå bedre overblik over institutionernes energiforbrug. Ministeren oplyste også, at ministeriet fandt det vigtigt at udbrede viden om rentable energieffektiviseringstiltag til institutionerne og understøtte videndeling om institutionernes egne erfaringer med energispareprojekter.

18. Uddannelses- og Forskningsministeriet oplyser, at ministeriet anvender det etablerede datagrundlag og de data, der løbende indberettes, til at følge udviklingen i institutionens energiforbrug. Vores gennemgang viser, at Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte (herefter SIU) har styrket tilsynet med udviklingen i institutionernes energiforbrug. Som led i tilsynet får den enkelte institution tilsendt data over udviklingen i institutionens energiforbrug og bliver bl.a. bedt om at redegøre for, hvilke energibesparende indsatser der er foretaget siden sidste indberetning.

I efteråret 2016 iværksatte SIU en evaluering af institutionernes energispareindsats. Evalueringsrapporten pegede bl.a. på, at de videregående uddannelsesinstitutioner benyttede sig af en lang række forskellige virkemidler til at opnå energibesparelser, heriblandt driftsoptimeringer, løbende vedligeholdelse og renovation, optimering af arealforbrug samt brugerinvolvering og adfærdskampagner for studerende og ansatte.

Evalueringen har blandt andet givet anledning til, at SIU har nedsat en arbejdsgruppe med Bygningsstyrelsen, der arbejder på at styrke universiteternes energispareindsats. Derudover har uddannelsesinstitutionerne udpeget en energiansvarlig kontaktperson, som SIU sender relevante orienteringer om energieffektivitet til. Desuden er resultaterne af evalueringen blevet videreformidlet til uddannelsesinstitutionerne på energikonferencen i 2016.

SIU har også arbejdet med at styrke dialogen og videndelingen. I 2018 oprettede SIU en særskilt side om energibesparelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside med henblik på at styrke styrelsens kommunikation til institutionerne om energieffektiviseringstiltag. Derudover har SIU udarbejdet en vejledning til de selvejende uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet, som har til formål at skabe et samlet overblik over de retningslinjer, institutionerne skal følge, samt de forhold, som institutionerne skal være opmærksomme på i forhold til deres bygningsmæssige dispositioner, herunder i forhold til energieffektiv bygningsdrift og krav til energiforbrug.

Vores gennemgang viser, at Uddannelses- og Forskningsministeriet løbende har arbejdet med at forbedre kvaliteten af de indberettede data til Energistyrelsens indberetningssystem med henblik på at have et styringsrelevant grundlag for ministeriets energispareindsats. SIU følger op på, at alle institutioner foretager indberetninger af energiforbrug, og at der ikke er åbenlyse fejl i de indberettede data.

19. I den seneste afrapportering til Folketinget om statens energiforbrug fremgik det, at Uddannelses- og Forskningsministeriet inklusive de selvejende institutioner havde reduceret sit energiforbrug med 0,5 % i perioden 2006-2018. Rigsrevisionen konstaterer, at der er sket en fremgang siden afgivelsen af beretningen, hvori det fremgik, at ministeriet havde øget sit energiforbrug med 8 % i perioden 2006-2014. En del af fremgangen skyldes dog en validering af data, som har betydet, at ministeriets energiforbrug for baselineåret 2006 er opjusteret.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet anvender datagrundlaget i styringen af energispareindsatsen, og at ministerierne har taget initiativer til at styrke energispareindsatsen i de selvejende institutioner, bl.a. gennem konferencer og anden form for videndeling. Rigsrevisionen finder det ligeledes tilfredsstillende, at de 2 ministerier løbende følger op på datakvaliteten af institutionernes indberetninger. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Bygningsstyrelsens gennemførelse af rentable energibesparelserprojekter og overholdelse af reglerne for energimærkning

21. Statsrevisorerne bemærkede, at selv om de største bygningsejere i staten – Bygningsstyrelsen og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse – havde gennemført rentable energibesparelser, var der fortsat et stort, uudnyttet potentiale for yderligere energibesparelser, som især Bygningsstyrelsen ikke havde haft tilstrækkeligt fokus på.

22. Det fremgik af beretningen, at Bygningsstyrelsen havde gennemført rentable energibesparelserprojekter i statsejede kontorejendomme og på universiteter. Det fremgik også af beretningen, at over halvdelen af Bygningsstyrelsens energimærker for kontorejendomme var udløbet.

23. Det fremgik af ministerredegørelsen til beretningen, at Bygningsstyrelsen ville bringe forholdene omkring energimærker i orden hurtigst muligt, og at styrelsen ville sikre, at energimærkerne anvendes som grundlag for styrelsens arbejde med energioptimering. Transport- og boligministeren oplyste desuden, at Bygningsstyrelsen havde igangsat en dialog med SIU med henblik på at identificere konkrete forslag til metoder til at reducere energiforbruget på Forsknings- og Uddannelsesministeriets område.

Overholdelse af regler for energimærkning

24. Vores gennemgang viser, at Bygningsstyrelsen i 2016 og 2017 har udført energimærkning af kontorejendomme, så reglerne for opdatering af energimærkerne nu overholdes. Derudover forbereder Bygningsstyrelsen udbud af nye energimærker i 2020, da energimærkerne udløber på størstedelen af universitetsejendommene i 2021.

Rentable energibesparelserprojekter

25. Vores gennemgang viser, at Bygningsstyrelsen arbejder aktivt med energiforbedringsindsatser i statsejendommene ved at anvende energiforbedringstiltag fra energimærkerne som prioriteringsgrundlag.

På de statsejede kontorejendomme er alle energimærkernes energiforbedringstiltag indført i Bygningsstyrelsens it-system for vedligeholdelsesarbejder (Dalux-FM). Udførelse af de energiforbedringstiltag, der er rentable, indgår i Bygningsstyrelsens årlige prioritering af vedligeholdelsesarbejder. I 2019 havde Bygningsstyrelsen således igangsat 61 energibesparelserprojekter i kontorejendomme.

På universitetsområdet har Bygningsstyrelsen implementeret en database, som er et elektronisk katalog over alle de energiforslag og besparelser, der fremgår af energimærkerne og ventilationseftersyn. Universiteterne kan bruge energidatabasen til at prioritere mellem energiprojekter efter effekt og økonomi og kan løbende opdatere databasen med dokumentation for gennemførte tiltag. Bygningsstyrelsen oplyser, at styrelsen har bistået universiteterne med at etablere prioriteringsgrundlaget, og at styrelsen har stillet sig til rådighed for faglig sparring og løbende opfølgning på udførelse af rentable energiforbedringstiltag og energibesparelspotentialer. Fx har Bygningsstyrelsen sammen med Roskilde Universitet gennemført et stort energibesparelsesprojekt, der reducerer universitetets årlige energiforbrug med ca. 27 %.

26. Rigsrevisionen konstaterer, at Bygningsstyrelsen har opdateret energimærkerne for statsejendomme, således at styrelsen har sikret overholdelse af reglerne for energimærkning.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Bygningsstyrelsen har etableret et grundlag for prioritering, der kan understøtte det løbende arbejde med at gennemføre rentable energibesparelsesprojekter i statsejendomme.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at disse dele af sagen kan afsluttes.

Mål for energieffektiviseringer, som tager hensyn til ændringer i aktivitetsniveauet

27. Statsrevisorerne bemærkede, at det bør overvejes, hvordan man kan opgøre mål for energieffektiviseringer, som tager højde for ændringer i aktivitetsniveauet.

28. Det fremgik af beretningen, at et stigende aktivitetsniveau, fx i form af stigende elevtal, der medfører behov for flere kvadratmeter, eller i form af øgede forskningsaktiviteter, er en faktor, der vanskeliggør arbejdet med at reducere energiforbruget, men at det på 2 universiteter havde været muligt at opnå en absolut besparelse i energiforbruget, selv om universiteterne havde haft et øget aktivitetsniveau.

29. Det fremgik af ministerredegørelsen til beretningen, at uddannelses- og forskningsministeren mente, at udviklingen i institutionernes energiforbrug af indlysende årsager ikke burde ses uafhængigt af tilgangen af studerende, som havde fundet sted de senere år. Forsvarsministeren anerkendte, at det kunne være hensigtsmæssigt med et mål, der tog højde for aktivitetsniveauet, men så også relativt stor kompleksitet forbundet hermed, særligt i forhold til Forsvarsministeriets område. Klima-, energi- og forsyningsministeren oplyste, at ministeren på baggrund af Statsrevisorernes kritik ville bede Energistyrelsen om at tage en drøftelse med de relevante ministerier om de problemer, de oplevede i forbindelse med aktivitetsstigningerne.

30. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har drøftet spørgsmålet om aktivitetsbestemte målsætninger med de involverede ministerier. Ministeriet har ligeledes drøftet spørgsmålet om aktivitetskorrektur med Europa-Kommissionen. Ministeriet oplyser, at ministeriet på den baggrund fremadrettet vil aktivitetskorrigere udviklingen i energiforbruget i forbindelse med den årlige afrapportering til Europa-Kommissionen om statsforvaltningen i relation til det nye energisparemål. Derudover fremgår ændringer i aktivitetsniveau og i forbrug af areal af den årlige afrapportering til Folketinget, således at ministeriernes energibesparelser kan ses i relation hertil.

31. Rigsrevisionen kan konstatere, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet på baggrund af dialog med Europa-Kommissionen og de øvrige ministerier har besluttet at tage højde for ændringer i aktivitetsniveauet, når udviklingen i energieffektiviteten opgøres til Europa-Kommissionen. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm